

ד' אדר ב התשע"ט

11.3.19

עט 039

לכבוד

מנהלי מח' כשרות ומשגיחים הע"י

שלום רב,

בעקבות דיון שנערך ברה"ר בנוגע לכשרות הניתנת ע"י הרבנויות המקומיות בבתי עסק לממכר פירות וירקות, הננו להבהיר כדלקמן:

כיום, רוב ככל התוצרת המגיעה לבתי עסק אלו הינה מספקים שיש להם השגחה וכשרות, כמו שווקים סיטונאיים ו/או חברות לאספקת פירות וירקות (כאשר תעודת המשלוח חתומה בחותמת כשרות) כמובן שהדבר מיקל על ההשגחה בבתי עסק אלו.

ישנה עדיין מציאות שבחלק מבתי עסק אלו ישנה קבלת תוצרת מועטה מחקלאים שמביאים תוצרת ישירות לחנויות אלו, ביניהם גם חקלאים שאין להם כשרות כלל לענין הפרשת תרומות ומעשרות (עפ"י הנוהלים, כשמדובר בקבלת תוצרת מסיטונאים, יש לקבל אך ורק מסיטונאים כשרים).

במקרים רבים, תופעה זו מקשה על ההשגחה בבתי עסק אלו, שהרי המשגיח לא נמצא בבית העסק כל זמן הפעילות ופעמים רבות התוצרת מגיעה בזמן שאין נוכחות של המשגיח ואין אפשרות להפרשת תרומות ומעשרות עם קבלת התוצרת וייתכן שהתוצרת תימכר ואולי אף תיאכל בטיבלה לפני שהמשגיח הספיק להפריש תרומות ומעשרות ממנה.

עפ"י שיקול דעת של הרבנות המקומית, ניתן להתנות את נתינת הכשרות בבתי עסק אלו, כאשר כל קבלת התוצרת תהיה אך ורק מספקים שהינם בעלי כשרות, כך שהתוצרת תגיע לאחר הפרשת תרומות ומעשרות וכן בדיקת ערלה בפירות העץ. כמו כן, בבתי עסק ברמת כשרות "מהדרין" יש לק" בוע בנוהל העבודה שיש לקבל אך ורק מספקים המושגיחים לענין הפרשת תרומות ומעשרות ו/או שאין להניח למכירה תוצרת שטרם עברה הפרשת תרומות ומעשרות.

במידה והנוהל בבית העסק הוא שמתקבלת תוצרת של פירות וירקות ישירות מחקלאים, יש לפעול כדלקמן:

1. בפירות העץ ניתן לקבל רק כאשר ישנה תעודת משלוח של החקלאי והוא מופיע ברשימות הרה"ר לענין ערלה

2. בנוגע להפרשת תרומות ומעשרות, במידה והמשגיח אינו נמצא בבית העסק בזמן קבלת התוצרת, יש על בעל בית העסק להודיע טלפונית למשגיח על הגעת התוצרת והמשגיח יראה להגיע לבית העסק במהירות האפשרית על מנת להפריש תרומות ומעשרות.

3. במקביל, על המשגיח לומר במקום שנמצא נוסח הפרשת תרומות ומעשרות ב"ברירה" כאשר ההפרשה בפועל תהיה בזמן שהמשגיח יגיע לבית העסק ויפריש תרומות ומעשרות כרגיל ובנוסח הרגיל.

4. יש לציין את הנקודות כדלקמן:

א. בשעת ההפרשה בפועל יאמר את הנוסח הרגיל, ויכוון לתקן את כל פירות הטבל שהגיעו לחנות, אף אותם שכבר ניקנו.

ב. אמירת נוסח הברירה מועילה לפטור רק את אותם הפירות שכבר הגיעו לרשות בית העסק בזמן אמירת נוסח הברירה, ורק אם אח"כ יפריש כרגיל לפי הנוסח הרגיל.

ג. אמירת נוסח זה מועילה רק לפי שיטת הפוסקים ש"ש ברירה" בהפרשת תרומות ומעשרות.

5. להלן נוסח הפרשת תרומות ומעשרות ב"ברירה": **הפרשת התרו"מ שאפריש היום יחולו כפי התנאים של המדור למצוות התלויות בארץ ברה"ר.**

אם אין "ברירה" ההפרשה תחול משעת ההפרשה בפועל. כל לשוני יתפרש על הצד היותר טוב ע"פ דין תורה ותקנות חז"ל.

היותר מאחד ממאה מכל מין פירות שיהיה בצד צפון בזמן ההפרשה, ממה שאני או אחד המשגיחים עתידים להפריש ולשים בצד הרי הוא תרומה גדולה, כל מין על מינו, עכשיו.

אותו אחד ממאה שאנו עתידים להפריש ולשים בצד ועוד תשעה חלקים כמותו שיהיו בצד צפון של כל מין פירות בזמן ההפרשה, הרי הוא מעשר ראשון, כל מין על מינו, עכשיו.

אותו אחד ממאה של מעשר ראשון עשוי תרומת מעשר, כל מין על מינו, עכשיו.

ומעשר שני של כל מין פירות, יהיה מעכשיו, באותם פירות שיהיו בעת ההפרשה בצד דרום של הפירות.

ואם צריך מעשר עני, יהא מעשר עני של כל מין מעכשיו, באותם פירות שיהיו בשעת ההפרשה בצד דרום של הפירות.

המעשר שני יהא מחולל כל דרגת חיוב - בפני עצמו על פרוטה אחרת שייחד הממונה על /אוצר המעשר/בית המעשר/קרן המעשרות/במטבע שייחדתי/ לחילול זה, לפי תנאיו.

ואם יש פירות רבעי יהיו מחוללים על פרוטה שייחד הממונה על אוצר המעשר/בית המעשר/קרן המעשרות/במטבע שייחדתי/ לחילול זה לפי תנאיו.

הדברים מוקדשים לעיני הרב זאב הלוי מנסבך ז"ל שתתם רבות לכשרות בכלל ובמצוות התלויות בארץ בפרט, במסגרת אגף הכשרות ברבנות הראשית לישראל.

בברכה,

הרב מרדכי בידרמן

מנהל המדור למצוות התלויות בארץ

העתקים :

כב' הגאון ר' יצחק יוסף שליט"א - הרב הראשי לישראל ונשיא מועצת הרה"ר לישראל

הרב משה דגן שליט"א - מנכ"ל הרה"ר לישראל

הרב יעקב סבג שליט"א - ראש אגף הכשרות

הרב אורי חניא שליט"א - מפקח בתי אריזה ארצי